

Bárány Zsófia

Országos Széchényi Könyvtár Lipták Dorottya Sajtótörténeti Kutatócsoport

A reformkori csanádi egyházmegye és a nyilvánosság

A csanádi egyházmegyét a 19. század első felében Arad, Csanád, Temes, Torontál, Krassó vármegyék egésze, valamint Csongrád délkeleti része, egy falu Békés vármegyéből, a német-bánsági, az illír és az oláh végezdred területe alkotta. A nagykiterjedésű egyházmegye korabeli kulturális életét a felekezeti sokszínűség, valamint azon belül a görögkeleti (ortodox) vallásúak kiemelkedően magas arányszáma jellemezte. A különböző felekezetek együttélése azonban számos kérdést vont maga után, amelyekben kiemelt fontossággal bírt a görögkatolikus unió. Utóbbi tárgykör a korabeli magyar politikai nyilvánosságban is szerepet kapott. „Ígéret, pénz, egyházi körlevelek, [...] azon mesterségesen elterjesztett hír, hogy az egész unio Ó Felségének nem tetszik” – hangzott el például a magyar diétán az ortodoxok állítólagos térítéseivel szemben. A csanádi egyházmegye kulturális életének adottságai a nemzetközi érdeklődésre is számot tarthattak: például német nyelvű útleírásokban olvashattak azokról az érdeklődők. Az egyházmegye felekezeti sokszínűsége még Róma figyelmét is kivívta. 1841–41-ben az Apostoli Szentszékkal ugyanis az egyházmegye püspöke folytatott tárgyalásokat, amelyekben a nyugati és a keleti kereszténység közötti kapcsolat egyházmegyei tapasztalata döntő ténynek bizonyult. A „görögkatolikus érvek” tudniillik olyannyira felkeltették a pápa figyelmét, hogy hatásukra – sajtóértesüléseire hivatkozva – kiemelten kezdett érdeklődni a magyar állapotok felől.